

At fremsætte en bestemt og specificeret Plan for Ordningen af saadanne Kursus er ikke saa let, før der foreligger Oplysning om Skolernes endelige Indretning, Forsyning med Undervisningsmidler og Lærerkræfter, men det staar mig klart, at en tilfredsstillende Ordning for hele Aaret uden Vanskelighed kan opnaaes.

4. Skrivelse af 16de Oktober 1901 fra Friskolelærer P. Pedersen, Søllinge.

I Anledning af de Spørgsmaal, den højtærede Husmandsskolekommission har tilstillet mig i Skrivelse af 1ste Oktober 1901, skal jeg med Glæde meddele, hvad jeg i omspurgte Henseende finder formaalstjenligt.

Da det maa være ønskeligt, at de paatænkte Kursus for bosiddende Husmænd maa komme flest mulig tilgode, bør de formentlig helst spredes saa meget som muligt omkring i Landet. Det vil blive forholdsvis lettere at drage Husmændene til et Kursus, der holdes i deres egen Provins og ikke for langt fra deres Hjemstavn. Endvidere vil Landboforeningernes Interesse vindes i højere Grad for Sagen, naar den nævnte Undervisning foregaar inden for deres eget Omraade og ledes af Mænd, de staar i Vekselvirkning med. Jeg anser det for at være af stor Betydning for Sagens Fremgang, om den maa vinde vore Landboforeningers Velvilje. Disse Foreninger har igennem deres ledende Mænd staaet i mangesidig Forbindelse med vore driftigste Husmænd og har derigennem faaet en Del Kendskab til dem og Indflydelse paa dem, og selv om der, som det maa haabes, fra Statens Side vil blive ydet rigeligt Bidrag til Sagens Fremme, vil der sikkert, ogsaa i økonomisk Henseende, blive Brug for Landboforeningernes Støtte.

Med Hensyn til, om der kan skaffes Lærerkræfter til disse spredte Kursus, da skal jeg tillade mig at henvise til, at der jo alt adskillige Steder har været givet korte Kursus for Husmændene og deres Hustruer, saavidt mig bekendt med godt Udbytte for Deltagerne, og naar disse Kursus ikke er holdt i endnu større Omfang, saa er det væsentlig paa Grund af manglende Pengemidler. Det har altsaa vist sig, at der findes Mænd omkring i Landet, der baade vil og kan tage denne Gerning op, og det forekommer mig sundest og naturligst at arbejde paa det her givne Grundlag og derudfra udvide og ændre Virksomheden efter de Krav, som Arbejdet for en dygtig og formaalstjenlig Udvikling af vort Husmandsbrug efterhaanden vil stille til os.

Hvad der angaar Spørgsmaalet om, hvilken Tid der maa findes mest heldig til Afholdelse af Kursus for bosiddende Husmænd, da maa jeg antage, at Vintertiden egner sig bedst, forsaavidt der er Tale om udelukkende teoretisk Undervisning. Men det vilde aabenbart have stor Betydning, om man foruden de nævnte Vinterkursus kunde tilbyde Husmændene korte Kursus om Sommeren, hvor der kunde gives praktisk Vejledning i Ting, der vedrører Husmandsbruget eller dets Bierhverv, t. Eks. Plukning og Pakning af Frugt, Bjergning og Rensning af Frø, Behandling af Bier o. desl.

Jeg vil ogsaa finde det ønskeligt, om man ligeledes i Sommertiden kunde faa Lejlighed til at samle Husmændene til korte Kursus, hvor Foredragene og Vejledningen kunde knytte sig til et paa Stedet værende mønsterværdigt Husmandsbrug. Der vilde med dette som Grundlag være god Lejlighed til at optage en frugtbar Forhandling om de Ting, der hører Husmandsbruget og nærliggende Virksomheder til. I Sammenhæng hermed maa jeg finde det hensigtsværende, om der ved de Steder, hvor der om Sommeren holdes Kursus for Husmænd, forefindes et veldrevet, tidssvarende Husmandsbrug enten ved Skolen eller dog i Nærheden af denne. Da man vel kan forudsætte, at der i Husmandsbedrifter som de nævnte til Dyrkning er